

▲ سید حسین حسینی

◀ سید حسین حسینی - بازپرس شعبه ۱ دادسرای شمیران

کادر اداری غیر متخصص مشکلی است که با آن مواجه ایم

از سال ۷۷ در تهران کار قضایی را آغاز نموده، تحصیلات وی فوق لیسانس حقوق جزا است و تحصیلات حوزوی نیز دارد.

■ کار در دستگاه قضایی با چه مشکلاتی همراه است؟

یک سری از مشکلات از بیرون به قوه قضائیه وارد شده است و یک سری نیز از داخل خود قوه است که بیشتر مشکلات اجرایی است. از جمله مشکلات خارجی، در عرصه جرم انگاری و قانونگذاری است. بسیاری از اعمال حقوقی و روابط عادی مردم و یا تخلفات کوچک که در دیگر کشورها، شأن دادگاه را تا این حد تنزل نمی دهند که به این مسائل هم رسیدگی کنند، طبق قانون جرم دانسته شده و ۵۰٪ وقت و توان دستگاه قضا و محاکم را صرف این امور کرده است از لحاظ امکانات و بودجه نیز قابل مقایسه با هیچ کشور خارجی و حتی برخی ادارات داخلی نیستیم.

■ تأسیس دادسرا در دستگاه قضایی، با احیای خود، چه مسائلی را به ذهن شما متبادر می سازد؟ نقش دادسرا مهم است. البته دادسرا ابزار می خواهد از جمله قانون خوب که قبلاً اشاره کردم.

هر قاضی پیش از اشتغال به مسائل قضا، در واقع یک کارشناس حقوقی است. ولی ایجاد تحصیلات عالی که اخیراً مورد توجه بسیار مسؤولان محترم در دستگاه قضایی قرار گرفته است جهت اجرای سیاستهای مورد نظر همچون تخصصی کردن رسیدگیها، بسیار حایز اهمیت است و قضات دادسرا نیز از این امر مستثنی نیستند و در این زمینه اقدامات خوبی صورت گرفته است.

غیر از تخصص علمی، کار قضایی بسیار وابسته به تجربه است. به نظر من هر قاضی هر روز که از مدت اشتغالش سپری می شود، حداقل یک تجربه بر تجاربش افزوده می شود. تصور می کنم در بین مشاغلی که فعلاً در جامعه قابل توجهند، شغل قضایی همچنان در نظر مردم و مسؤولان از شأن بالایی برخوردار است و اگر هم مشکلاتی در این زمینه متصور است، انشاء... با درایت مسؤولان رفع خواهد شد.

■ آیا تا به حال در رسیدگی با نفوذ افراد یا تحت فشار قرار گرفتن رسیدگی از سوی آنان مواجه شده اید؟ پذیرفتن توصیه از افراد بویژه در مسائل قضایی که با حق و حقوق مردم سرو کار دارد، علاوه بر ممنوعیت قانونی، شرعی نیز دارد و اشخاصی که قصد نفوذ در پرونده ها را دارند، اولاً می بایست قاطعیت قاضی به گونه ای باشد که جرأت هر اقدامی را از آنها بگیرد، و دوم اینکه اعمال نفوذ طبق قانون جرم است و باید برخورد لازم با آن صورت گیرد. در اصفهان نیز یک مورد داشتیم که اعلام جرم کردم.

۱۰ پرونده به یک قاضی ارجاع می شود و پرونده های جاری روزهای گذشته نیز موجود است، بهترین عنصر قضاوت، یعنی دقت، با مشکل روبه رو می شود و این مشکل، منحصر به دادسرا نیست و در دادگاهها نیز وجود دارد.

■ شما حقوق خصوصی خوانده اید اما رسیدگی کیفری می کنید آیا این تفاوت برایتان دشوار نیست؟ من به حقوق خصوصی علاقه بسیاری دارم و در این مقوله در حد توان خود فعالیت علمی از طریق نوشتن مقاله و تدریس داشته ام. اما از ابتدای کار قضایی، همواره در امور کیفری فعالیت داشته ام و هر چند شاید متناقض به نظر بیاید، ولی از لحاظ شخصی تا به حال با مشکلی برخورد کرده ام و خواست خودم این است که در هر دو رشته مطالعه داشته باشم.

■ بهره گیری از تخصصها را در دستگاه قضا چگونه می بینید؟

آنچه من تجربه کرده ام این است که شیوه عملی در دستگاه قضایی، دقیقاً منطبق با استعدادهای علمی مشخص نیست قاعدتاً باید امور محوله به افراد، منطبق با تخصصهای علمی آنان باشد. لکن این تشخیص مسؤولان ذی ربط است که چه شخصی در چه مسؤولیتی، مفیدتر به حال دستگاه قضایی است.

■ فعالیت ضابطان را چگونه ارزیابی می کنید؟

اغلب ضابطان فعلی دادگستری - به جز عده محدودی - از لحاظ کشف علمی جرم و تحقیقات مربوط واجد شرایط نیستند و آنچه بیشتر به پشتوانه آن عمل می نمایند، تجربه کار چند ساله می باشد و به نظر می رسد ایجاد تحصیلات مرتبط و آموزشهای کلاسیک لازم - بویژه در رسیدگی به جرایم خاص - لازم است. البته مراکز تخصصی محدودی همچون اداره تشخیص هویت وجود دارد. اما این امر باید به صورت فراگیر و ملموس باشد.

■ حضور وکلای دادسرا، چقدر مؤثر است؟

ما از حضور و پیگیری وکلای استقبال می کنیم. چون با حضور وکیل، مخاطب ما یک کارشناس حقوقی است و مشکلاتی که با افراد عادی در قانع نمودن آنها داریم، با وکیل کمتر احساس می کنیم.

■ قرار عدم خروج صادره از سوی دادسرا در کجا قابل اعتراض است؟

به صراحت قانون در ماده ۱۳۳ ق. آ. د. ک مرجع رسیدگی، دادگاه تجدیدنظر استان است.

■ ارتباط شما با مردم چگونه است؟

به جز در مواردی که قانون تجویز نموده و رسیدگی ستری است، عمده رسیدگی ما به صورت علنی می باشد و در اتاق به روی مراجعین باز است.

■ چه هنگام طعم عدالت را تجربه می کنید؟

زیباترین لحظه برای یک قاضی، آن لحظه ای است که حق را به ذی حق می دهد - از ظالم به مظلوم.

■ شغل قضایی را از لحاظ سطح تخصصی و شأن اجتماعی چگونه باور دارید؟

پرونده‌های زیر که اصولاً نباید در حد جرم، وقت گیر باشد، لازم ست از حجم کاری دادسرا، کم شوند، زیرا توان دادسرا را تضعیف می‌کند و احقاق حق و اجرای عدالت دچار مشکل می‌شود. کادر اداری غیر متخصص نیز مشکل دیگری است که با آن مواجه ایم. در مورد ضابطان نیز چون فعلاً نیروی انتظامی ضابط است و پلیس قضایی وجود ندارد، موجبات اختلال در رسیدگی و اطاله دادرسی فراهم می‌شود و حتی موجب مخدوش شدن پرونده‌ها نیز می‌گردد. زیرا یک نیروی وظیفه که قادر به تمیز عمل مجرمانه نیست، با وجود آموزشها و ارشادات بسیار و دستورهای دقیق، توانایی انجام کار ندارد و این چنین مسائلی در مورد ضابطان حتی گاهی موجب ایراد خدشه بر اصل مترقی برائت و آزادی مردم می‌شود.

■ آیا به عنوان بازپرس احساس استقلال قضایی می‌کنید؟

در مقام قضایی بله.

■ تعداد اختلافات شما با دادستان معمولاً چقدر است؟

با توجه به جلسات هفتگی و مشاوره فی ما بین، اختلافات محدود است و تا به حال تنها ۳ یا ۴ مورد به دادگاه رفته است.

■ ارتباط شما با مردم چگونه است؟

این را مردم باید جواب دهند. ولیکن در اتاق ما به هیچ وجه بسته نیست و همیشه با کمال خونسردی پاسخگو بوده‌ایم و در مواردی هم اگر اهانت و توهین شود، تحمل می‌کنیم، چون اعتقادی به برخورد با مجازات حتی در مورد مجرمان به شکل امروری از جمله زندان، شلاق و تبعید نداریم. به اعتقاد من مجازاتهای فعلی، بازدارنده و اصلاح گر نیستند. در حالی که فلسفه مجازات صرفاً تنبیه و ارباب نیست. بلکه اصلاح و بازگشت به جامعه است.

■ با حضور وکلای در بازپرسی چگونه اید؟

صد درصد از حضور وکلای استقبال می‌کنیم چون به لحاظ تخصصی در روند رسیدگی نقش مهمی دارند.

■ در مقوله آموزش چه مسائلی لازم به طرح است؟

بحث تئوریک و آکادمیک را بیشتر همکاران گذرانده‌اند و بحث تجربه عملی و ایجاد رویه واحد مورد نیاز است.

■ چگونه عدالت را لمس می‌کنید؟

وقتی که «شاه دزد» دستگیر می‌شود و این همان میحشی است که مقام معظم رهبری مطرح فرمودند که افراد اصلی باید تحت فشار قرار گیرند. . . کسانی که از رانتهای قدرت استفاده می‌کنند و . . .

■ با نفوذ در رسیدگی و ایجاد فشار در جریان رسیدگی چگونه برخوردی دارید؟

یکی از مشکلات مهم کشور، از جمله قوه قضائیه، کارچاق کنه‌های حرفه‌ای هستند که در این شغل شریف مشغولند و به انحای مختلف قصد اعمال نفوذ و تأثیرگذاری دارند که متأسفانه در مواردی هم کار به تهدید و ارباب با پشتوانه قوی که

در دستگاههای امنیتی، قضایی را دارند، می‌کشد اما من شخصاً به صورت جدی برخورد می‌کنم. اما آیا این برخوردها مؤثر خواهد بود تا این مشکل رانتهای قدرت را خنثی کند؟

■ آیا در رسیدگی مشورت می‌کنید؟

مشورت ما در حد همان جلسات هفتگی بین قضات و جزوات آموزشی است.

■ در مورد مجرمان زندانی چه می‌کنید؟

اصولاً بنده رویه ام این است که پرونده‌های زندانی دار را به صورت خارج از نوبت و ویژه رسیدگی می‌کنم که در مواردی با تکمیل دلایل و تحقیقات، تا یک هفته تصمیم می‌گیرم.

■ و از لحاظ میهنی . . . ؟

خیلی ضعیف است. عموماً همکاران محترم به لحاظ تکلیف شرعی و تمهد و علاقه‌ای که به نظام دارند، واقعاً ایثار کرده و با تمام وجود کار می‌کنند. به عنوان مثال فیش حقوقی که یکی از کارکنان شرکت نفت که از لحاظ جایگاه شغلی و شأن اجتماعی و به لحاظ حقوق اداری در حد جایگاه قضات نیست، ماهانه یکی میلیون و هشتصد و شصت هزار تومان حقوق به غیر از مزایا دریافت می‌کند. در حالی که یک قاضی، یک چهارم حقوق وی را هم نمی‌گیرد. صرف نظر از فشار و استرس کاری که دارد.

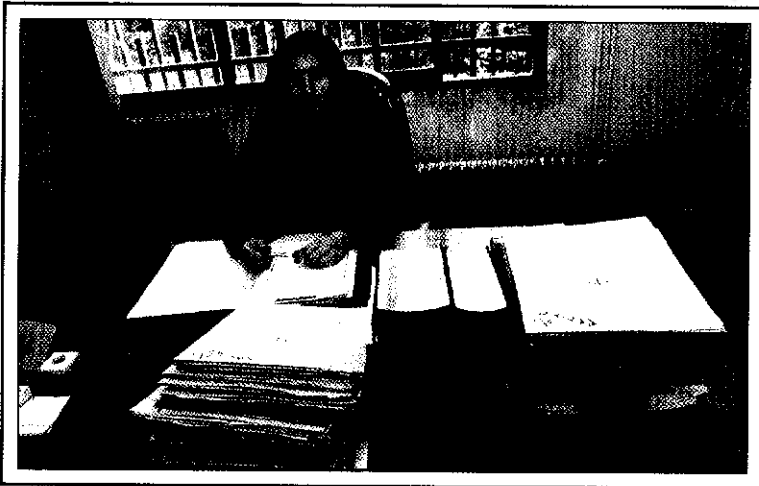
▲ زیلا سعیدی مهرورز - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق بین الملل

از وضعیت خودم در شروع کار راضی هستم

حدود دو سال است که ابلاغ قضایی گرفته‌ام و در اجرای احکام مدنی - کیفری - دایره نظارت بر زندان نسوان (اوین) سابقه خدمت داشته و اکنون به عنوان دادیار تحقیق مشغول خدمت می‌باشم. دادیار شعبه دهم دادسرای ناحیه یک تهران که ویژه

جرایم مربوط به چک می‌باشد. بعنوان یک قاضی خانم طبعاً تفاوتهایی از لحاظ جنسیت با آقایان قضات وجود دارد که فکر میکنم در سایر مشاغل هم این تفاوتها و نه تبعیض ها، وجود داشته باشد و بطور کلی از وضعیت خودم در شروع کار راضی هستم و در مقایسه با سایر مشاغل با توجه به مسؤلیت شغل قضات تبعیض یا تفاوتی، حداقل در شروع کار وجود نداشته است.

حضور وکلای در دادسرا بیشتر بعنوان وکیل شاکی و طرح شکایت مطرح است و در مرحله تحقیقات مقدماتی به عنوان وکیل متهم با توجه به قوانین حضور پررنگی ندارد و بطور کلی در دادسرای ناحیه یک تهران به لحاظ موقعیت منطقه ای و بافت فرهنگی حضور وکلای بیشتر از سایر دادسراهای دیگر در تهران است که البته در بیشتر مواقع حضور وکیل در یک پروفن باعث تسریع در کار است. در خصوص مفقودی پرونده‌ها و یا سرقت آن در این شعبه تا کنون به چنین مشکلی برخورد نکرده‌ام و اساساً با توجه به اینکه پرونده‌ها در چند مرحله ثبت می‌شوند و در بسیاری از موارد از پرونده‌ها بدل تهیه می‌شود امکان مفقودی بطور کلی به حداقل امکان می‌رسد. در خصوص واحد ارشاد دو معاضدت با آموزش به پرسنلی که در آن قسمت مشغول هستند و یا استفاده از افراد کارآموده و با تجربه و با آگاهی و علم بیشتر مشکل حل می‌شود و ضمن ارشاد و راهنمایی مردم باری از دوش قضات و کارمندان محترم نیز برداشته می‌شود چون قسمتی از وقت و انرژی ما در شعب حرف ارشاد و راهنمایی مردم می‌شود و در اینجا الحمدالله تا کنون اینجانب مشکلی با واحد ارشاد و معاضدت در خصوص راهنمایی نادرست نداشته‌ام - در خصوص کار قضایی همیشه مطالعه لازم است و یک قاضی هیچ وقت نباید فکر کند که آگاهی کامل دارد و در خصوص پرونده‌های مربوط به شعب خودم الحمدالله تا کنون مشکلی نداشته‌ام و اگر نیاز به مشورت داشته باشم که قطعاً مشورت

▲ زیلا سعیدی مهرورز